

R.K. Parochie HH. Twaalf Apostelen

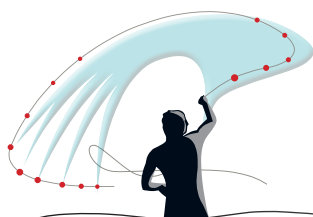
Pastoraal beleidsplan en Bestuurlijk beleidsplan

2019 – 2022

ONDERWEG GROEIEND IN GELOOF

November 2018

parochie HH. Twaalf Apostelen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Samenvatting	2
Voorwoord	4
Pastoraal beleidsplan	
Inleiding en visie op het pastoraal beleid	5
De periode 2014-2018	6
Blik op de toekomst	6
Leerling van Jezus zijn	7
De weg naar God	8
De weg naar de naaste	9
Tot slot	9
Bestuurlijk beleidsplan	
Inleiding	11
Ontwikkelingen tot nu toe	11
Verwachte ontwikkelingen in samenleving en kerk	12
Management parochie	13
Vrijwilligers	14
Communicatie	15
Gebouwen en begraafplaatsen	17
Financiën	20
Bestuurlijke structuur	20
Slotwoord	22
Gebruikte literatuur	23

Samenvatting

Het beleidsplan van de Rooms-Katholieke parochie HH. Twaalf Apostelen kent een pastoraal en een bestuurlijk deel. In het pastoraal deel wordt ingegaan op de kern van het bestaan van de parochie. Onze visie is dat we zo goed mogelijk leerling van Jezus willen zijn. Onze missie is daarbij dat we het RK geloof in onze regio actief en levend willen houden.

In het pastoraal beleidsplan zijn twee belangrijke wegen benoemd, de weg naar God en de weg naar de naaste. De weg naar God gaat over spiritualiteit, over inspiratie en over het mysterie van de Drie-eene God. De praktijk van alledag heeft geleerd dat de taak die het pastoraal team en het breed parochieel team hierin hebben te zwaar is om door hen uitgevoerd te worden op de manier zoals we dat altijd gewend waren. De gevolgen daarvan hebben we in de afgelopen periode nadrukkelijk ervaren. Al jaren worden onze pastores dan ook bijgestaan door lekenvoorgangers in woord- en communievieringen. In de toekomst zal de rol van de lekenvoorgangers groter worden en zal het pastoraal team een deel van haar energie besteden aan het ondersteunen van juist deze groep mensen. Er zullen meer mogelijkheden voor opleiding komen en er zullen gemeenschappelijke bijeenkomsten voor lekenvoorgangers worden georganiseerd waarin informatie wordt verstrekt en waarin kennis en ervaringen worden uitgewisseld. Het is de intentie van het pastoraal team en het breed parochieel team dat alle lekenvoorgangers daar aan deelnemen. De in het pastoraal beleidsplan beschreven 'weg naar de naaste' gaat over diaconie, over de zorg voor de medemens. In de komende beleidsperiode zullen deze zaken nadrukkelijk de aandacht krijgen van het pastoraal team en het diakenberaad.

Een belangrijk punt van aandacht in het pastoraal werk zal de vitaliteit van de geloofsgemeenschappen en van de parochie als geheel zijn. Veel aandacht zal uitgaan naar activiteiten die zullen helpen om onze missie te realiseren.

Het parochiebestuur heeft als primair doel het werk van het pastoraal team mogelijk te maken en

het pastoraat te faciliteren. Om dat te realiseren is een bestuurlijk beleidsplan geschreven. Dat deel van dit beleidsplan geeft inzicht in de bestuurlijke organisatie van de parochie en in de beleidsvoornemens voor de komende jaren. Het bestuurlijk beleidsplan vormt de neerslag van wat in de afgelopen jaren besproken is op vele bijeenkomsten met parochianen, locatieraden en pastoraatgroepen van geloofsgemeenschappen, in clusteroverleggen en tijdens platformavonden. Het bestuurlijk beleidsplan kent, net zoals het pastoraal beleidsplan een terugblik en een vooruitblik. Daarnaast komen de verschillende portefeuilles zoals we die in het parochiebestuur kennen aan de orde en wordt specifiek aandacht besteed aan het management van de parochie en de bestuurlijke structuur.

In dit beleidsplan is vastgesteld dat de landelijke ontwikkelingen in de RK kerk onze deur niet voorbijgaan. Er is sprake van ontkerkelijking en binnen de kerk is de vergrijzing duidelijk merkbaar. Gezien de demografische ontwikkelingen in onze regio wordt onze parochie daarin wellicht nog sterker getroffen dan andere parochies.

We zijn van mening dat onze parochie, gezien haar omvang en complexe structuur een meer professioneel management behoeft. Onze pastores zijn niet specifiek opgeleid voor een dergelijke taak, die hen zwaar belast en afhoudt van hun eigenlijke taak, het pastoraal werk. In het bestuurlijk beleidsplan is dan ook opgenomen dat dit management in de komende jaren anders wordt georganiseerd. We willen een parochiemanager benoemen die op vrijwillige basis of betaald het parochiemanagement professioneel gaat invullen.

Onze vrijwilligers vormen de basis van de parochie. Tegelijkertijd vormen ze de achilleshiel. Steeds meer functies worden door een kleiner wordend aantal mensen uitgevoerd, die daarbij steeds ouder worden en waarvoor geen vervanger in beeld is. Het parochiebestuur voorziet dat steeds meer vrijwilligerstaken over het niveau van de

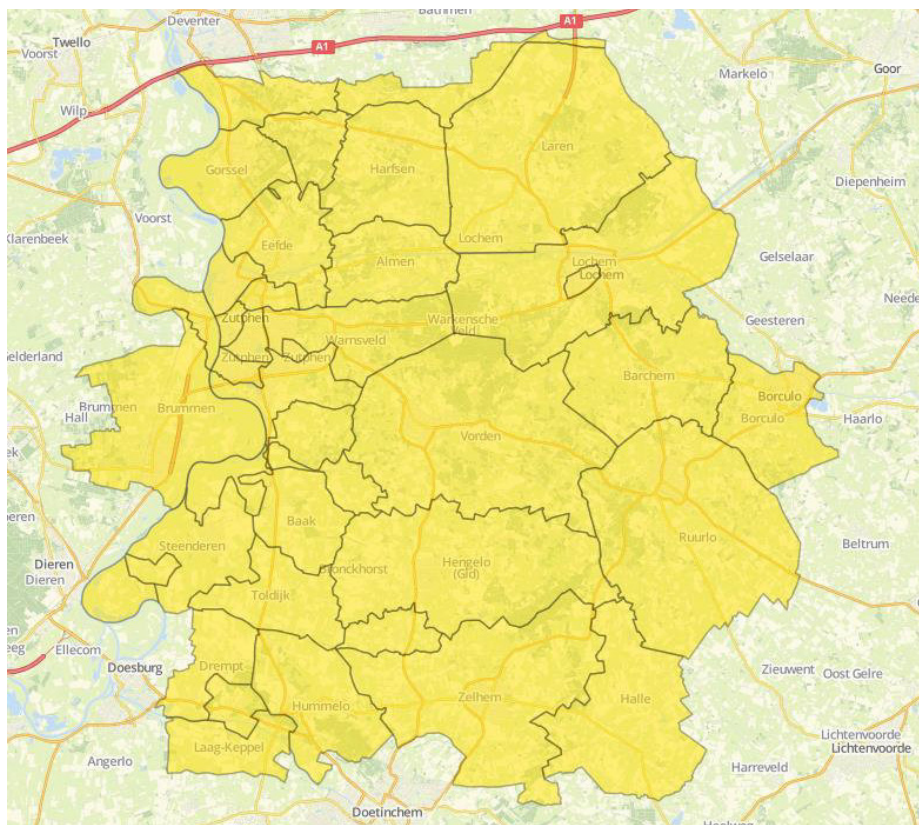
geloofsgemeenschappen heen, dus op cluster- of parochieniveau, belegd gaan worden. Het beleid dat in de afgelopen jaren hiervoor is ingezet zal in de komende beleidsperiode vervolgd en uitgebouwd worden.

Het communicatieplan *'Samen Onderweg'* dat enkele jaren geleden is vastgesteld is goeddeels geïmplementeerd. Communicatie blijft altijd aandacht vragen in de uitvoering, maar beleidsmatig zijn geen grote veranderingen voorzien in de komende beleidsperiode. Onze parochie heeft op dit moment dertien kerken in gebruik, we hebben één geloofsgemeenschap zonder kerk en van één geloofsgemeenschap is besloten dat we vanaf 1 januari 2019 geen weekendvieringen meer in de betreffende kerk zullen organiseren. Twee kerken, waarvan in één op dit moment nog wel gevierd wordt, zijn te koop. We voorzien in de komende beleidsperiode dat in meer geloofsgemeenschappen geen reguliere weekendvieringen meer georganiseerd zullen worden. Dat zal tot moeilijke beslissingen leiden ten aanzien van het onttrekken van kerken aan de eredienst. We vinden echter dat we deze beslissingen moeten nemen in het belang van onze missie: het actief en levend houden van het RK geloof in onze regio.

Financieel staat onze parochie er goed voor. We hebben in de afgelopen jaren goed op de financiële erfenis gepast die we van onze voorgangers hebben gekregen, waarbij de exploitatie sluitend was en het eigen vermogen is behouden. Het is onze intentie deze lijn de komende jaren voort te zetten, waarbij we bewust willen investeren in de vitaliteit van onze parochie.

Aangegeven is dat de huidige bestuurlijke structuur, die in principe bestaat uit een parochiebestuur en locatieraden en pastoraatgroepen op termijn niet houdbaar is gezien alle veranderingen waarmee we geconfronteerd worden. We hebben ons voorgenomen in de komende beleidsperiode hier verder invulling aan te geven.

In het pastoraal en bestuurlijk beleidsplan van onze parochie zijn onze toekomstplannen voor de periode 2019-2022 beschreven. Deze plannen zijn ambitieus maar tegelijkertijd realistisch. De plannen zijn gebaseerd op een toekomstverwachting die misschien niet rooskleurig, maar onverminderd waardevol is. Als pastoraal team en parochiebestuur willen we ons uiterste best doen om deze plannen te realiseren.

Voorwoord

Voor u ligt het pastoraal en bestuurlijk beleidsplan van de Rooms-Katholieke parochie HH. Twaalf Apostelen uit Zutphen en omstreken. Onze parochie is als zodanig ontstaan in 2010, bestaat momenteel uit 14 geloofsgemeenschappen waar zo'n 8000 huishoudens bij zijn aangesloten en bestrijkt een gebied met een doorsnede van ongeveer 50 km. Dit plan is een vervolg op het voorgaande pastoraal beleidsplan 'Mensen van de weg'. Aan het beleidsplan is een bestuurlijk beleidsplan toegevoegd, omdat de veranderingen waar we mee te maken hebben binnen de RK kerk in het algemeen en onze parochie in het bijzonder, zodanig van omvang zijn dat ook op bestuurlijk gebied in de komende jaren grote veranderingen nodig zullen zijn. Het bestuurlijk beleidsplan staat, net zoals al het werk dat het parochiebestuur doet, ten dienste van het pastoraal beleidsplan en het pastoraal werk dat in onze parochie gebeurt. De voorliggende beleidsplannen zijn tot stand gekomen na uitgebreide gesprekken met veel actieve vrijwilligers binnen onze parochie en vormen de weerslag van discussies en gesprekken tijdens platformavonden, overleggen in geloofsgemeenschappen, clusters, parochiebestuur en pastoraal team, en op vele informele momenten. Daarbij is vanuit de geloofsgemeenschappen de vraag gekomen om naast het pastoraal beleidsplan een bestuurlijk beleidsplan te schrijven, om langs die weg gezamenlijk onze toekomst als parochie vorm te geven.

Het geloofsleven in Nederland is in de afgelopen decennia enorm veranderd. Het aantal priesters en gelovigen is afgenomen en ook de manier waarop invulling wordt gegeven aan het geloof is sterk anders dan in het verleden. Deze veranderingen zijn al gaande sinds de zestiger jaren van de vorige eeuw maar leidden pas in het begin van deze eeuw tot veranderingen in de organisatie van parochies. De veranderingen beginnen op dit moment een dergelijke vorm aan te nemen dat rigoureuze aanpassingen nodig zijn om de kerk, en ook onze parochie, te laten overleven en toekomstbestendig te maken. Deze beleidsplannen zijn bedoeld om in dat proces, zelf vorm te geven aan onze toekomst als parochie. Gezien het teruglopend aantal vrijwilligers in onze geloofsgemeenschappen is dat veranderproces niet alleen een uitdaging, maar ook zeer noodzakelijk.

Tegelijkertijd is de manier waarop vele mensen hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze beleidsplannen meer dan hoopgevend. We willen allen die op welke manier dan ook geholpen hebben, zeer bedanken voor de geleverde bijdrage om deze plannen tot stand te brengen en voor de inspanningen die ze nog zullen leveren om de plannen uit te voeren. Het zal niet eenvoudig zijn, maar we gaan ervoor: Onderweg, groeiend in geloof.

Parochie HH. Twaalf Apostelen
Pastoraal team en parochiebestuur

Pastoraal beleidsplan 2019 – 2022

Daarna stelde de Heer tweeënzeventig anderen aan, die hij twee aan twee voor zich uit zond naar iedere stad en plaats waar hij van plan was heen te gaan. Hij zei tegen hen: ‘De oogst is groot, maar arbeiders zijn er weinig; vraag dus de eigenaar van de oogst of hij arbeiders wil sturen om de oogst binnen te halen.

Ga op weg, en bedenk wel: ik zend jullie als lammeren onder de wolven. Neem geen geldbuidel, geen reistas en geen sandalen mee, en groet onderweg niemand. Als jullie een huis binnengaan, zeg dan eerst: “Vrede voor dit huis!” Als er een vredelievend mens woont, zal jullie vrede met hem zijn; zo niet, dan zal die vrede bij je terugkeren. (Lucas 10: 1-6)

Over deze tekst preekte Gregorius de Grote:

Zo zendt Hij zijn leerlingen twee aan twee uit om het Woord te verkondigen omdat er twee geboden van liefde zijn, namelijk de liefde tot God en liefde tot de naaste.

Inleiding en visie op het pastoraal beleid

De heilige twaalf apostelen, naamgevers van onze parochie, leren ons om onderweg te zijn, het geloof te verkondigen en met de Blijde Boodschap aan de slag te gaan in de praktijk. Net als zij willen wij, groeiend in geloof, bezielend onderweg zijn en elkaar en anderen ontmoeten. Zo kiezen wij als pastoraal team ervoor om in ons beleid bezielend en geloofsgroei centraal te stellen. Daarin vindt de ontmoeting met de Drie-ene God, met andere mensen en met de wereld om ons heen plaats. Onderweg zijn in geloof kan niet geïsoleerd van de omgeving, maar vindt plaats in de wereld waar we deel van uitmaken.

Die weg is tweeledig. Eén weg is onze eigen en gezamenlijke *weg naar God* en daarmee de weg van God naar ons. Die weg begaan we sprekend over ons geloof, biddend, bezinnend, vierend. De andere weg, daaruit voortvloeiend, is de *weg naar de naaste*, naar andere mensen, dichtbij en ver weg. Op die weg, de diaconale weg, hebben wij een blijde boodschap te vertellen, die we om proberen te zetten in concrete activiteiten, in zorg, barmhartigheid en maatschappelijke steun. Het pastoraal team wil deze beide wegen centraal stellen in het beleid van de komende jaren. We vinden dat het juist in deze tijd, die gekenmerkt wordt door individualisering en vergaande secularisatie, van belang is aandacht te besteden

aan deze twee wegen. Ze maken dat we samen onderweg zijn, parochianen, vrijwilligers, bestuurders en pastores, bouwend aan onze parochie en onze veertien geloofsgemeenschappen. We bouwen ook aan geloofsgemeenschappen in een andere betekenis van het woord: gemeenschappen in wijk, dorp, of anderszins, waarin mensen samen met hun geloof bezig zijn, geïnspireerd door de Drie-ene God en gemotiveerd door voorgangers, door elkaar en – niet in de laatste plaats – door zichzelf.

Het pastoraal beleid moet ons in de komende jaren helpen de weg naar een nieuwe tijd te bewandelen. Een tijd waarin het geloof zeker niet meer vanzelfsprekend in de samenleving aanwezig is, maar ook een tijd waarvan we graag willen dat het geloof erin verankerd blijft. De weg die we te gaan hebben zal een pelgrimage zijn. Een weg met obstakels en tegenwind, met mensen die afhaken en mensen die er bij komen. De weg zal af en toe rechtdoor lopen en soms zal een omweg gemaakt moeten worden.

Er zullen belangrijke en indringende keuzes gemaakt moeten worden omdat we onderweg stukken eenrichtingsweg tegen zullen komen. Het zal niet eenvoudig zijn, maar we gaan er samen voor met een duidelijk doel: groeien in geloof. In deze tijd van veranderingen buiten en binnen de kerk is de visie van onze parochie dat we zo goed

mogelijk leerling van Jezus willen zijn. Onze missie is dat we het Rooms Katholieke geloof in onze regio actief en levend willen houden. We vinden dat we als goede rentmeesters de spirituele erfenis van hen die ons voorgingen zo goed mogelijk moeten beheren.

De periode 2014-2018

Om vooruit te kunnen kijken is het belangrijk om eerst terug te kijken. De geschiedenis van onze kerk heeft op velerlei manieren invloed op wat onze mogelijkheden in de toekomst zijn. Het gaat te ver om hier de hele geschiedenis van de kerk te beschrijven, historische aspecten komen – daar waar van toepassing – in dit beleidsplan impliciet of expliciet aan de orde. We kijken wel even specifiek terug op de periode 2014 – 2018, waarin het pastoraal beleidsplan *‘Mensen van de weg’* de gids was voor het beleid en de daaruit voortvloeiende activiteiten in onze parochie. In deze periode was er geen bestuurlijk beleidsplan, maar lagen de activiteiten van het parochiebestuur wel in het verlengde van het pastoraal beleidsplan. Pastorale en bestuurlijk activiteiten gaan ontegenzeggelijk in elkaar over en worden in de voorliggende plannen dan ook voor een deel gezamenlijk besproken.

Terugkijkend op de periode 2014 – 2018 kunnen we vaststellen dat de doelstellingen uit het toenmalige pastoraal beleidsplan voor het overgrote deel gerealiseerd zijn. Op basis van de wens tot verbetering van de communicatie is het communicatieplan *‘Samen Onderweg’* geschreven, waarin de kernwaarden verdieping van geloof, warme menselijkheid en dynamiek uitgewerkt zijn. Dit communicatieplan is geïmplementeerd en heeft tot tal van initiatieven geleid zoals de jaarlijkse parochiële startviering, een volledig vernieuwde website, brochures met informatie over activiteiten rond de feestdagen, emailberichten zoals BestuurBerichten en ParochiePost voor verschillende doelgroepen, overlegorganen op parochie- en clusterniveau en natuurlijk ons parochieblad *Onderweg*. Elk van deze initiatieven had het doel om de samenwerking tussen verschillende (groepen van) mensen van de weg verder te verbeteren.

Een ander doel van het pastoraal beleidsplan was om de kern-activiteiten in grotere verbanden aan te bieden. Dat heeft geleid tot het opzetten van drie clusters, die de namen **Vijfslag** (Baak, Drempt, Olburgen, Steenderen en Vierakker), **Quattor** (Borculo, Hengelo, Keijenburg en Ruurlo) en **Quintus** (Brummen, Joppe, Lochem, Vorden en Zutphen) dragen. Tegelijkertijd is aandacht blijven bestaan voor de geloofsgemeenschappen zelf, die immers de basis van de parochie vormen. Elk van de geloofs-gemeenschappen is gevraagd terug en vooruit te kijken naar de positie van de eigen geloofsgemeenschap. In het verlengde daarvan is een begin gemaakt met het project ‘vitalisering geloofsgemeenschappen’ waarbij het pastoraal team, samen met enkele van de geloofsgemeenschappen gewerkt heeft aan plannen om de lokale geloofsgemeenschap vitaal te houden. Een specifiek doel uit het oude pastoraal beleidsplan was om het aanbod van andersoortige vieringen te stimuleren. Uiteraard is het, gegeven de waarde die we aan de liturgie hechten, een hele uitdaging om hier op een goede manier invulling aan te geven. Deze activiteit is door pastoraal werkers en het breed parochieel team serieus opgepakt en heeft tot een geleidelijke groei van Anders Vieren bijeenkomsten geleid, die op een groot enthousiasme bij de geloofsgemeenschappen kan rekenen.

We kunnen concluderen dat in de periode 2014 – 2018 veel is opgepakt en belangrijke stappen voorwaarts zijn gemaakt, waarbij het pastoraal beleidsplan *‘Mensen van de Weg’* een goede gids is geweest.

Blik op de toekomst

Er is in de afgelopen jaren ontzettend veel veranderd in onze kerk. Dat geldt voor West Europa, voor Nederland en zeker ook voor onze eigen parochie. Na een uitgebreid proces van fusies is er in ons bisdom nog een beperkt aantal parochies over, die elk bestaan uit een groot aantal geloofsgemeenschappen die samen een groot gebied bestrijken. Onze parochie HH. Twaalf Apostelen, bestaande uit veertien geloofsgemeenschappen, is daar een exemplarisch voorbeeld van.

Landelijk zien we dat in de kerken vergrijzing plaatsvindt, dat de aansluiting met jongere generaties verloren gaat en dat een terugloop van kerkbezoek te zien is. Onze parochie vormt daar geen uitzondering op. Vanuit dat perspectief heeft, zoals hierboven al genoemd, het parochiebestuur eind 2015 de geloofsgemeenschappen uitgenodigd een toekomstvisie voor hun eigen geloofsgemeenschap én voor de parochie als geheel op papier te zetten. Tijdens diverse bijeenkomsten is in de afgelopen jaren over deze visies gesproken. Meer daarover is beschreven in het bestuurlijk beleidsplan, verderop in dit document.

In mei 2018 is tijdens een platformavond waarbij vertegenwoordigers van geloofsgemeenschappen, parochie en het breed parochieel en pastoraal team aanwezig waren, indringend gekeken naar status quo en quo vadis: Waar staan we en waar gaan we naartoe? In het verlengde hiervan is met elk van de geloofs-gemeenschappen individueel een gesprek gevoerd waarbij teruggekeken is naar de oude toekomstvisies en waarbij allerlei zaken zijn besproken die ook in dit pastoraal beleidsplan verwerkt zijn. Als parochie en als geloofsgemeenschappen staan we voor de keuze om ofwel het oude zo lang mogelijk voort te zetten, of om het bestaande los te laten en op een nieuwe manier invulling te geven aan het geloofsleven. De centrale vraag daarbij is hoe je, in de gegeven omstandigheden, op de plaats waar en in de tijd waarin je leeft, het best leerling van Jezus kunt zijn. Uit de verschillende gesprekken is duidelijk naar voren gekomen dat het vasthouden aan het oude, met in elke geloofsgemeenschap een eigen kerk die nauwelijks gebruikt wordt, op korte of langere termijn geen soelaas biedt. De huidige situatie met betrekking tot de weekendvieringen, waarbij een in omvang zeer beperkt pastoraal team zijn gezicht maar weinig kan laten zien in de verschillende geloofsgemeenschappen is daarbij heel zorgelijk. Het pastoraal team wordt ondersteund door een actief breed parochieel team en door diverse voorgangers in de verschillende geloofsgemeenschappen, maar de situatie wordt op steeds meer plaatsen nijpend. Dat knelt des te meer omdat het regelmatig voorkomt dat als de pastoor in zijn schaarse tijd voorgaat in een van de

geloofsgemeenschappen, de kerk maar zeer matig gevuld is.

Al met al staat vast dat de oude situatie ontegenzeggelijk gaat veranderen. Dat gaat leiden tot grote veranderingen in de kerk en in het geloofsleven. Veranderingen die goed uitgelegd zullen moeten worden aan de betrokken parochianen. De daarbij horende vervolgvraag hoe we dan in de toekomst invulling gaan geven aan ons geloofsleven en hoe we het katholiek spiritueel erfgoed in onze regio actief en levend kunnen houden, is zeker zo belangrijk en zeer uitdagend. Het zal een inspannende en bij tijden moeilijke weg zijn, maar het is iedereen duidelijk dat er in feite geen keuze is.

Leerling van Jezus zijn

Onze visie als parochie, is dat we proberen om zo goed mogelijk leerling van Jezus te zijn. De vraag hoe we dat moeten realiseren, vormt een rode draad in het pastorale werk. Daarbij realiseren we ons dat het kerkelijk leven veranderd is en verder zal gaan veranderen. We moeten ons als parochie voorbereiden op een toekomst waarin er minder priesters en minder kerkgebouwen zullen zijn. Beide zaken zullen grote veranderingen met zich meebrengen. Daarom hecht het pastoraal team sterk aan de vitaliteit van de geloofsgemeenschappen en de parochie als geheel, waarin het geloof, ondanks indringende veranderingen in de samenleving, levend en actief moet blijven.

In de toekomst zullen we op een heel andere manier samen kerk zijn dan we tot nu toe gewend waren. Het traditioneel vieren, de liturgie, zal in een steeds kleiner wordend aantal kerken plaatsvinden: op clusterniveau en op parochieniveau. Deze veranderingen brengen met zich mee dat de logistieke organisatie van de parochie heel anders zal worden, wat ook in het bestuurlijk beleidsplan aan de orde zal komen.

Naar het zich laat aanzien zullen er in de toekomst minder gelovigen zijn. Duidelijk is echter dat mensen, of ze nu lid zijn van onze kerk of niet, wel op zoek zijn naar spiritualiteit, naar de betekenis van leven en de rol van God daarin. Kijk maar eens naar de grote belangstelling waarin the Passion, en in onze eigen parochie de Passie, zich mag verheugen. Wij willen mensen die op zoek zijn naar dergelijke verdiepende zaken, helpen zo goed mogelijk leerling van Jezus te zijn: Onderweg, groeiend in geloof.

De weg naar God

Het is niet eenvoudig om de weg naar God te vinden. Zolang er Christelijk geloof is, is de mens zoekende naar die weg, ondersteund door priesters en andere geestelijken, op basis van hun kennis en ervaring. In onze parochie wordt dat vorm gegeven door het pastoraal team, ondersteund door het breed parochieel team.

Door het kleiner wordend aantal priesters en kerken wordt de 'spirituele ondersteuning' die we geloofscommunicatie of catechese noemen,

wezenlijk anders. Daar waar de liturgie meer 'centraal' wordt georganiseerd blijven vooralsnog wel woord- en gebedsvieringen en woord- en communievieringen in de verschillende kerken georganiseerd worden. Vanwege het sterk verminderde aantal professionele voorgangers zal het liturgisch aanbod in principe echter uitsluitend per cluster aangeboden worden. Hierbij zal het steeds moeilijker worden om een lid van het pastoraal team of het breed parochieel team voor te laten gaan. Dat zal ook betekenen dat op niet al te lange termijn niet in alle kerken binnen een cluster meer gevierd zal worden.

We zijn gezegend met het feit dat we nog een flink aantal vrijwilligers hebben die voor willen gaan in vieringen. Deze mensen hebben veelal geen theologische scholing gehad, maar zijn in het algemeen zeer betrokken bij de kerk en gepassioneerd om het katholiek geloof uit te dragen. Omdat in verhouding steeds meer van deze lekenvoorgangers vieringen leiden is het belangrijk dat zij de boodschap die we als pastoraal team belangrijk vinden in alle geloofsgemeenschappen uitdragen. Daar waar vindplaatsen van God zijn binnen onze parochie, willen we kwaliteit bieden. Om dat te realiseren willen we de groep van lekenvoorgangers uit verschillende geloofsgemeenschappen dichter bij elkaar brengen en meer samen laten werken. Het pastoraal team stelt zich voor dat de lekenvoorgangers in de komende jaren, jaarlijks minimaal drie keer bij elkaar komen, om samen met een van de leden van het pastoraal team, het breed parochieel team of gastdocenten nog meer invulling aan hun geloofsleven te geven, zodat zij dat ook uit kunnen dragen aan parochianen. Daarbij is het de bedoeling dat een pool van lekenvoorgangers ontstaat, die niet alleen aan de 'eigen' geloofsgemeenschap gebonden is, maar mogelijk ook af en toe elders voorgaat. Van de groep lekenvoorgangers wordt – op termijn – verwacht dat zij jaarlijks minimaal twee van de drie bijeenkomsten meemaken. Hiervoor zal de komende jaren een organisatie moeten worden opgezet, waarvan het logistieke deel in handen van een management deskundige zou moeten liggen

en het spirituele deel bij een van de leden van het pastoraal of breed parochieel team.

Op deze manier ontstaat een geïnspireerde groep lekenvoorgangers. Daarbij wordt voorkomen dat deze mensen volledig hun eigen koers gaan varen, raken geloofsgemeenschappen meer met elkaar verbonden en kunnen we in de individuele geloofsgemeenschappen mogelijk nog een tijd op een verantwoorde manier een goede spirituele invulling aan vieringen geven.

Naast de activiteiten in de individuele geloofsgemeenschappen is het pastoraal belangrijk om ook op parochieel niveau goed samen te werken. We merken telkenmale dat daar waar parochianen buiten hun geloofsgemeenschap kijken ze ontdekken dat er verrassend veel overeenkomsten zijn met parochianen uit andere geloofsgemeenschappen. Al snel leidt dat tot inspirerende gesprekken en activiteiten die op lokaal niveau niet mogelijk zijn. Denk daarbij aan projectkoren, clusteroverleggen en bijvoorbeeld de parochiële startviering. Deze activiteiten zullen we in de komende jaren verder gaan ontwikkelen en proberen vorm te geven in een hernieuwd parochieel centrum, zoals dat in het bestuurlijk beleidsplan nader beschreven is.

Om het proces waarin we zitten zo goed mogelijk te begeleiden en de communicatie gaande en helder te houden, zal het pastoraal team grotendeels parochieel en via de clusters communiceren en niet meer met de individuele geloofsgemeenschappen. Bij de clusteroverleggen, die minimaal twee maal per jaar plaatsvinden, zal naast een lid van het parochiebestuur, ook een lid van het pastoraal team aanwezig zijn. Het clusteroverleg zal dan ook de eerste plaats van afstemming zijn tussen het pastoraal team en de geloofsgemeenschappen. Uiteraard zullen er uitzonderingen zijn en is soms individueel overleg nodig. In die situaties zal het pastoraal team afhankelijk van de omstandigheden handelen. Al met al betekent het dat de clusterbijeenkomsten een grotere betekenis krijgen.

De weg naar de naaste

Naast liturgie en catechese (geloofscommunicatie)

is diaconie een belangrijk werkveld in onze parochie, naast de weg naar God, de weg naar de naaste.

Als pastoraal team willen we in ons pastoraal handelen in de komende jaren de diaconie nadrukkelijk accentueren. Als we samen liturgie vieren, doen we dit met een diaconaal hart. Dienstbaar zijn voor onze medemens is een grondhouding van ons christelijke geloof. Ita Missa est: Gaat heen met de missie die we met elkaar delen. Eén van de belangrijkste doelen die we ons voor de komende jaren hebben gesteld is te werken aan een kerk die niet in zichzelf gekeerd is, maar aan een kerk die open en vrij is en gericht is op de samenleving van nu.

Om dit handen en voeten te geven heeft het pastoraal team de diakens van onze parochie gevraagd om intensieve samenwerking. Zij hebben samen een diakenberaad gevormd, dat zich bezig gaat houden met de positie van de kerk in onze huidige samenleving. Dit zal in de komende tijd verder worden ingevuld in een werkplan, waarvoor inmiddels oriënterende gesprekken zijn gevoerd met bezoekersgroepen en MOV vertegenwoordigers van de verschillende geloofsgemeenschappen en waarbij ook samengewerkt zal worden met de PCI.

Tot slot

In liturgie, catechese en diaconie moeten we leren om 'leerling van Jezus' te zijn. In het verleden dachten we dat dat vanzelfsprekend was. We hebben echter moeten concluderen dat van die vanzelfsprekendheid geen sprake is. De gedachte dat je als gelovige vanzelfsprekend leerling van Jezus bent door 'het naar de kerk gaan', ligt achter

ons. Om écht leerling van Jezus te zijn, zullen we breder moeten kijken, moeten blijven zoeken naar de weg naar God en de weg naar de naaste en werkelijk invulling moeten geven aan onze

kernwaarden liturgie, catechese en diaconie. Dat is de uitdaging waar we de komende jaren voor staan en waarin we ons gesterkt weten door de begeleiding van de Heilige Geest.

*Wat buiten geschiedt, wordt binnenin geleid en beoordeeld.
Wat innerlijk is wordt van buitenaf geroepen, gewekt en gevoed.
Wanneer we ons afvragen welke mens in dit opzicht als
welgeschapen aan te zien is, luidt het antwoord:
diegene die in het leven deze beide polen in een juiste verhouding tot
uitwerking laat komen;
diegene, die zich noch in buiten verliest, noch zich van binnen opsluit;
diegene in wiens leven beide gebieden een gelijk gewicht hebben en
elkaar bestemmen en voltooien.
In ons dagelijks leven is het in doorsnee echter anders.
Daarin hebben de dingen van buiten en het uiterlijke leven een
geweldige overmacht.*

Romano Guardini
(1885-1968)

Bestuurlijk beleidsplan 2019 – 2022

Inleiding

Het tweede deel van dit plan betreft het bestuurlijk beleidsplan. Dat is een nieuw onderdeel en binnen onze parochie niet eerder op schrift gesteld. Het bestuurlijk beleidsplan sluit aan bij het pastoraal beleidsplan en is bedoeld om mogelijk te maken dat het pastoraal beleidsplan wordt uitgevoerd. We vinden het belangrijk om dat te onderstrepen, omdat dat het doel is waarom we met elkaar parochie zijn. Alles wat we doen staat ten dienste daarvan.

Om met elkaar parochie te kunnen zijn moet echter wel een aantal zaken georganiseerd en gerealiseerd worden. Het is belangrijk dat we zaken zoals financiën en gebouwen op orde hebben en op orde houden. De strategie die we de komende jaren op deze gebieden voor ogen hebben, wordt in dit beleidsplan beschreven, evenals een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op het bestuurlijk beleid en de bestuurlijke structuur. Tevens zult u zien dat een aantal van dit soort zaken, bijvoorbeeld op het gebied van ontwikkelingen in kerk en samenleving en van communicatie, direct of indirect raakvlakken heeft met het pastoraal beleid, of daar misschien zelfs in overloopt. Zoals gezegd: de plannen liggen in elkaars verlengde en dat is geen toeval.

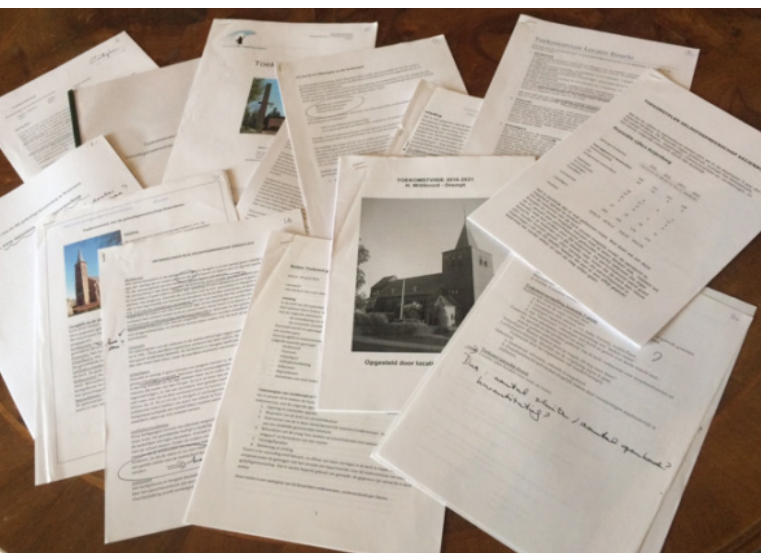
Ontwikkelingen tot nu toe

In de afgelopen jaren is veel gebeurd in onze kerk en in onze parochie. De samenleving en de kerk zijn veranderd en dat leidt tot onomkeerbare veranderingen die de nodige onrust met zich mee brengen. In onze parochie hebben we in de afgelopen jaren geprobeerd zo goed mogelijk een luisterend oor te bieden aan hen die hun ongerustheid wilden delen. Ook zijn bestuurlijke aanpassingen gedaan om tegemoet te komen aan deze veranderingen. De eerste keer dat we parochie-breed over deze problematiek gesproken hebben was in april 2015. Tijdens een thema-avond in de Emmanuel kerk in Zutphen werd gesproken over de niets verhullende vraag: 'Blijven onze

kerken open?' Het antwoord was: 'Ja, mits'. En de 'mits' bestond uit drie onderwerpen die in die dagen vaak genoemd werden: voldoende kerkgangers, voldoende vrijwilligers en voldoende financiën. Begrippen die enerzijds helder, maar anderzijds vaag waren: exact te meten parameters, maar het 'voldoende' bleek veel moeilijker vast te stellen. Wel was duidelijk dat geloofsgemeenschappen zelf inhoud aan hun eigen toekomst moesten geven en zelf de verantwoordelijkheid hadden om te zorgen voor voldoende financiën, kerkgangers en vrijwilligers. Kort na zijn aantreden heeft pastoor Scheve in september 2015 dan ook middels een brief aan alle geloofsgemeenschappen gevraagd om hun eigen toekomstplan voor de komende jaren te schrijven en daarin uitgebreid aandacht aan deze aspecten te besteden. De geloofsgemeenschappen hebben de handschoen opgepakt en hebben, in een aantal gevallen na uitgebreid consult van parochianen, in het daarop volgende halfjaar hun plannen en ideeën op papier gezet. Deze plannen zijn tijdens een platformavond in het najaar van 2016 uitgebreid besproken. De belangrijkste conclusies van die bijeenkomst waren:

- Gebouwen en financiën zijn op orde
- De gemiddelde leeftijd neemt toe
- Vrijwilligers zullen het eerste knelpunt in de organisatie vormen
- De komende vijf jaar zien we nog geen problemen.

Afgesproken is dat gezocht wordt naar een zo goed mogelijke samenwerking tussen geloofsgemeenschappen en naar gezamenlijke activiteiten. Het parochiebestuur en pastoraal team hebben daarbij de geloofsgemeenschappen zo goed mogelijk ondersteund en hebben met name de organisatie van activiteiten op parochieel niveau voor hun rekening genomen. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de Passie, het gezamenlijk organiseren van de actie Kerkbalans en de activiteiten die zijn beschreven in het communicatieplan.

In mei 2017 is vervolgens tijdens een platformavond een nieuw begrip ter tafel gekomen: de ‘vitaliteit’ van geloofsgemeenschappen. Pastoraal werkers Jaap van Kranenburg en Marga Engelage gaven invulling aan dat begrip tijdens een platformavond met de titel ‘Geloven we of geloven we het wel?’. Vitaliteit bleek meer te zijn dan alleen financiën, kerkgangers en vrijwilligers. Het na deze bijeenkomst opgestarte ‘vitaliseringsproject’ is na een voortvarende start door omstandigheden niet echt van de grond gekomen, maar vormt wel de basis van veel zaken die in dit beleidsplan aan de orde komen.

In mei 2018 tenslotte is tijdens een platformavond een indrukwekkende lezing gehouden door emeritus pastoraal werker Herman Agterhoek met als onderwerp: ‘Hoe lokaal leerling van Jezus te zijn?’ Naar aanleiding van deze lezing, de zeer nijpende situatie met betrekking tot het aantal voorgangers en de vraag hoe we in die omstandigheden de geloofsgemeenschappen én de parochie vitaal kunnen houden heeft het parochiebestuur in de zomer van 2018 uitgebreide gesprekken gevoerd met de locatieraden en pastoraatgroepen van elk van de geloofsgemeenschappen. Die gesprekken zijn van grote invloed geweest op het nu voorliggende beleidsplan.

Verwachte ontwikkelingen in samenleving en kerk

Op basis van cijfermatige analyses en persoonlijke impressies is duidelijk sprake van een

bevolkingsdaling in ons gebied, een beweging die enkele decennia geleden al is ingezet. Op basis van demografische ontwikkelingen is in Het toekomstperspectief van de gemeente Bronckhorst een daling van het bevolkingsaantal met ruim 13% in 2030 geprognoseerd. Daarbij zal ook het aantal huishoudens flink dalen. Deze ontwikkelingen gelden voor de hele Achterhoek en dus ook voor de gemeenten in onze parochie. De grootste verandering hierbij is echter de verandering van de bevolkingssamenstelling. In de komende 25 jaar zullen veel minder kinderen geboren worden, zal de beroepsbevolking fors kleiner worden en neemt het aantal 65 en 75 plussers sterk toe. Er zal duidelijk sprake zijn van vergrijzing.

Maatschappelijk wordt de vergrijzing zichtbaar doordat in een aantal plaatsen de kinderopvang wordt gesloten, soms juist dagopvang voor ouderen ontstaat, het aantal basisscholen daalt, winkelpanden leeg staan en sportclubs en andere verenigingen onder druk staan of verdwijnen. Hoewel de maatschappelijke gevolgen groot zijn, zijn deze ontwikkelingen niet te beïnvloeden. We zullen er mee om moeten gaan.

Daar komt bij dat ‘deelnemen’ iets anders is dan ‘actief participeren’. In de Gelderlander van donderdag 13 september 2018 stond de grote kop: ‘Sportclub schreeuwt om meer vrijwilligers.’ Beschreven werd dat sportclubs met enorme vrijwilligerstekorten kampen, zoals bleek uit een steekproef onder 40 sportverenigingen. Als voornaamste oorzaak gold bij alle probleemclubs dat het leden of ouders ontbreekt aan tijd en zin om iets voor de club te doen. Diverse clubs vrezen voor hun voortbestaan en zien de samenwerking met andere verenigingen als de enige oplossing om te overleven. Op die manier wordt getracht om het totaal aantal benodigde vrijwilligers te laten dalen en hun kwaliteit te laten toenemen door bijvoorbeeld onderlinge afstemming en gezamenlijke opleidingen. De kern van het probleem is dus dat niet alleen het aantal potentiële ‘deelnemers’ afneemt, maar zeker ook het bestand vrijwilligers.

Al jaren is in Nederland sprake van secularisatie:

minder dan de helft van de Nederlanders is nog lid van een kerkgenootschap. Hoewel het proces de laatste jaren enigszins gestabiliseerd lijkt, is de verwachting dat de ontkerkelijking en secularisatie zich verder zullen doorzetten. In onze parochie bestaat het gevoel dat er nog wel mensen afscheid nemen van de kerk, maar dat de grote uitstroom voorbij is. Er is genoeg gebeurd in de laatste jaren om hen die de kerk actief willen verlaten daartoe aan te zetten. Voor de vaste kerkbezoekers geldt dat zij de kerk eigenlijk alleen verlaten door overlijden. Die groep wordt dan ook maar langzaam kleiner, al is de teruggang op veel plaatsen wel pijnlijk zichtbaar.

Op dit moment is het belangrijkste probleem met betrekking tot het aantal parochianen het gegeven dat er nauwelijks of geen nieuwe aanwas is. Er worden amper nog kinderen gedoopt, en er zijn weinig kinderen die de Eerste Heilige Communie of het Heilig Vormsel ontvangen. Het aantal leden van onze parochiegemeenschappen wordt dus niet alleen lager, de groep wordt per jaar ouder en vergrijsst nadrukkelijk sneller dan de samenleving in onze regio.

Het moge duidelijk zijn dat bovengenoemde ontwikkelingen directe invloed hebben op het functioneren van onze geloofsgemeenschappen en parochie. Zo kwam uit de gesprekken die het parochiebestuur met de locatieraden en pastoraatgroepen van de geloofsgemeenschappen

heeft gevoerd steeds naar voren dat sinds de toekomstvisies uit 2015/2016 het kerkbezoek misschien slechts langzaam is gedaald, maar dat de kwetsbaarheid op het gebied van de vrijwilligers sterk is toegenomen. Op veel posten, zo werd aangegeven, werken vrijwilligers die op leeftijd zijn en waarvoor het heel moeilijk zal zijn een opvolger te vinden. De voorzitter van een van de pastoraatgroepen verwoordde het zo: 'De fut is eruit, als wij er mee stoppen, houdt het op.'

Management parochie

Onze parochie bestaat in haar huidige vorm bijna tien jaar. In die periode is veel veranderd in de bestuurlijke structuur, waarover elders in dit plan meer. Wat eigenlijk niet veranderd is, is het pastorale werk. Ons pastoraal team is door mutaties weliswaar verschillende keren in samenstelling veranderd, maar de hoeveelheid werk, liturgie, catechese en opbouwwerk, zijn niet veranderd. Wat wel veranderd is in vergelijking met de situatie van vóór het ontstaan van onze parochie is de hoeveelheid management werk die van het pastoraal team gevraagd wordt. Het bouwen aan de toekomst van de parochie, het werken aan gezamenlijke initiatieven om over geloofsgemeenschappen heen, steeds meer één parochie te worden, het werken aan oecumene, het implementeren van communicatieactiviteiten en het – direct of indirect – aansturen van honderden vrijwilligers vraagt veel van de managementcapaciteiten van het pastoraal team. In de afgelopen jaren zijn verschillende leden van pastoraal team voor korte of langere tijd arbeidsongeschikt geweest, waarbij overbelasting door werk gerelateerde zaken mede een rol heeft gespeeld. De oorzaak hiervan lijkt zowel in de totale werkbelasting als in het soort van activiteiten gelegen te zijn. Hierbij moeten we ons realiseren dat de leden van het pastoraal team primair theologisch geschoold zijn en geen managementopleiding hebben gevolgd. Hoewel ze zich hier desalniettemin meestal wel mee redden leidt het uitvoeren van management taken door leden van het pastoraal team tot inefficiënte en suboptimale besteding van energie, en in een aantal gevallen ook tot frustratie. In ieder geval

gaat het ten koste van de primaire aandachtsvelden van deze mensen: liturgie, catechese en opbouwwerk.

Het streven is dan ook om op korte termijn het pastoraal team naast de al bestaande secretariële ondersteuning, ook door een parochiemanager te laten ondersteunen. De idee is dat de parochiemanager regelmatig ((twee)wekelijks) met het pastoraal team aan tafel zit en de belangrijke lopende zaken bespreekt. De parochiemanager helpt mee om keuzes te maken ten aanzien van de op korte en langere termijn uit te voeren taken, het uitvoeren van beleidsvoornemens en het afhandelen van alle andere ter tafel komende zaken. Bovendien houdt de parochiemanager een oog op de goede afstemming tussen het pastoraal team en de verschillende andere gremia in de parochie, zoals het parochiebestuur, het breed parochieel team, het secretariaat en de locatieraden en pastoraatgroepen van de geloofsgemeenschappen.

De functie van parochiemanager zal bij voorkeur – letterlijk en figuurlijk – op pro Deo wijze worden ingevuld. Een betaalde (deeltijd) aanstelling wordt echter expliciet tot de mogelijkheden gerekend. Het uiteindelijke doel ervan is de leden van het pastoraal team dat te laten doen waar ze goed in zijn: pastoraal werk.

Vrijwilligers

Vrijwilligers vormen het fundament van onze parochie. Dat fundament bestaat uit vele honderden vrijwilligers in onze veertien geloofsgemeenschappen. Zij zorgen voor het beheer van tuinen en andere terreinen, schenken koffie, verzorgen avondwakes, schikken bloemen, zingen, bemensen locatieraden en pastoraatgroepen, brengen het parochieblad rond, te veel om op te noemen, en we pretenderen hier dan ook zeker niet compleet te zijn.

Vrijwilligers zijn ook pastoraal actief. Zij leveren een onmisbare bijdrage aan de vieringen via kosters en voorgangers, zij bezoeken ouderen, zieken en alleenstaanden, helpen met de catechese door de contacten tussen kerk en school te onderhouden en dragen bij aan kindervieringen en diverse andere op kinderen gerichte activiteiten.

Vrijwilligers zijn dan ook al jaren het specifieke aandachtspunt van een van de leden van het parochiebestuur. Deze rekt in samenspraak met de pastoor het personeels- en vrijwilligersbeleid tot zijn of haar verantwoordelijkheid. In de afgelopen jaren is daarbij veel energie gestopt in het optimaliseren van de werkomstandigheden van zowel betaalde medewerkers als vrijwilligers. In 2017 is het ARBO (arbeidsomstandigheden) beleid opgepakt om daarbij de gezondheid, veiligheid en welzijn van iedereen die voor onze parochie actief is de benodigde aandacht te geven. Dit resulteerde in een RIE (risico–inventarisatie en –evaluatie) rapport per geloofsgemeenschap. Dit rapport bestaat uit twee delen, een deel over gebouwen en begraafplaatsen en een informatiedeel over de arbeidsomstandigheden. Het deel over de gebouwen en begraafplaatsen betreft een specifiek op de geloofsgemeenschap toegespitst plan van aanpak. Dit plan is besproken met de gebouwenbeheerders van de geloofsgemeenschappen. Het deel over de arbeidsomstandigheden is in feite een informatiebrochure, die aan alle personeelsleden en vrijwilligers in de parochie is verstrekt.

In dit proces is – voor het eerst in onze parochie – een vertrouwenspersoon benoemd. Deze vertrouwenspersoon volgt daartoe een specifieke opleiding opdat professionaliteit gewaarborgd is. In deze tijd wordt het door vele instanties – terecht – als zeer wenselijk beschouwd dat medewerkers en vrijwilligers die ongewenst gedrag ervaren, bij een onafhankelijke vertrouwenspersoon terecht kunnen om dit te bespreken. Dat is belangrijk voor betrokkene, maar ook voor de parochie als geheel, zodat in voorkomende gevallen actie kan worden ondernomen.

Een belangrijke ontwikkeling, die hierboven ook al geschetst is, is dat de vrijwilligers elke dag een dagje ouder worden, waarbij er nauwelijks of geen aanwas van jonge mensen is.

We zien dat het vrijwilligerswerk in vrijwel alle geloofsgemeenschappen door steeds minder vrijwilligers gedaan wordt en dat daarmee de druk op de (ouder wordende) vrijwilligers toeneemt. Een bijkomend effect is dat nieuwe vrijwilligers, als zij iets voor de kerk willen doen, meestal geen

langdurende functies ambiëren maar meer interesse hebben in kortlopende ‘klussen’. We omarmen deze vrijwilligers uiteraard enthousiast, maar dat neemt niet weg dat er ook langlopende werkzaamheden zijn.

Al met al hebben we veel zorgen over onze vrijwilligers. Een zorg die ook nadrukkelijk door de vertegenwoordigers van de geloofsgemeenschappen naar voren is gebracht tijdens de overleggen met het parochiebestuur en het pastoraal team. We zien het als een uitdaging om te voorkomen dat de inspiratie, het plezier en het enthousiasme bij de vrijwilligers verloren gaan en zij hun werk alleen nog maar doen ‘omdat het nu eenmaal moet’ of omdat ‘er niemand anders is’, zoals enkele vertegenwoordigers van geloofsgemeenschappen aangaven. Dat betekent namelijk dat als de betreffende vrijwilligers hun werk niet meer doen er ook werkelijk niemand is die het over wil nemen.

Een van de mogelijkheden die we zien om de beschikbare capaciteit van mensen efficiënter in te zetten en onderling enthousiasme te stimuleren, is het samenwerken in cluster- en in een aantal gevallen in parochieverband. Uiteraard zal er koudwatervrees zijn bij een dergelijke aanpak. Verreweg de meeste vrijwilligers zijn immers sterk gehecht aan hun eigen geloofsgemeenschap en hun eigen kerkgebouw. Samenwerking tussen vrijwilligers uit verschillende geloofsgemeenschappen kan echter

enerzijds leiden tot het verkleinen van de totale werkdruk en anderzijds tot het uitwisselen van specifieke deskundigheid en ervaringen op diverse operationele gebieden. In het verleden hebben we daar bijvoorbeeld goede ervaringen mee opgedaan met betrekking tot ons parochieblad en de website. Het parochiebestuur heeft zich voorgenomen deze succesvolle manier van samenwerken de komende jaren ook op andere gebieden te implementeren en de vrijwilligers mee te nemen met initiatieven op dit gebied. Deze aanpak kan leiden tot bijeenkomsten waarin vrijwilligers met vergelijkbare taken binnen de parochie ervaringen uitwisselen en kennis kunnen opdoen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het huidige penningmeester- of gebouwbeheerdersoverleg. Het kan echter ook verder gaan door bepaalde activiteiten echt als de verantwoordelijkheid van een gezamenlijke werkgroep op cluster- of parochieniveau te benoemen. Een succesvol voorbeeld daarvan is ons parochieblad *Onderweg*.

In de komende jaren zullen deze plannen uitgewerkt worden in een werkplan. Daarin wordt in samenspraak met de geloofsgemeenschappen vastgesteld welke activiteiten in welke volgorde in gezamenlijkheid zullen worden opgepakt. Het is duidelijk dat dit proces de nodige begeleiding zal vragen, die we zoeken in opleidingen, coaches en wat dies meer zij. Het parochiebestuur ziet de intensivering van de samenwerking tussen vrijwilligers uit verschillende geloofsgemeenschappen als een van de belangrijkste beleidsvoornemens voor de jaren 2019-2022.

Communicatie

Communicatie heeft in de afgelopen periode een belangrijke rol gespeeld in zowel het pastoraal als het bestuurlijk beleid. Dat beleid is verwoord in het communicatieplan ‘Samen onderweg’, waarin invulling is gegeven aan de kernwaarden verdieping van geloof, warme menselijkheid en dynamiek. Deze onderwerpen komen in het huidige pastoraal beleidsplan weer terug via de thema’s *De weg naar God* en *De weg naar de naaste*.

In de jaren 2014-2018 is het communicatieplan

uitgewerkt en geïmplementeerd in onze parochie en gesteld kan worden dat de communicatie binnen en buiten de parochie in de afgelopen jaren een enorme transitie heeft doorgemaakt en tot een goed werkzaam systeem heeft geleid. In dat systeem loopt uiteraard nog veel communicatie via ad hoc email berichten, telefoon en Whats App. Daarnaast bestaat echter een keur aan andere – reguliere – communicatiemiddelen en -mogelijkheden. De belangrijkste staan hier opgesomd:

- Vergaderingen van locatieraden en pastoraatgroepen binnen de geloofsgemeenschappen. Hoewel locatieraden en pastoraatgroepen duidelijk gescheiden verantwoordelijkheden hebben, gaan ze in meer en meer geloofsgemeenschappen samen. Ze vergaderen meestal eens per maand.
- Clusteroverleggen worden twee keer per jaar gehouden. Locatieraden en pastoraatgroepen van de geloofsgemeenschappen in een cluster en een vertegenwoordiger van het pastoraal team en het parochiebestuur (cluster contactpersoon) komen bij elkaar om lopende zaken te bespreken.
- Het platformoverleg wordt twee keer per jaar gehouden. Locatieraden en pastoraatgroepen van alle geloofsgemeenschappen uit de parochie komen bij elkaar met het complete pastoraal team, breed parochieel team en parochiebestuur. De avonden worden om en om georganiseerd door het pastoraal team en het parochiebestuur, waarbij een specifiek onderwerp wordt uitgediept.
- Overleggen van diverse commissies en werkgroepen, zowel op het niveau van de geloofsgemeenschappen als op parochieniveau.
- Bijeenkomsten van specifieke groepen vrijwilligers uit de verschillende geloofsgemeenschappen, zoals bijvoorbeeld penningmeesters, beheerders van ledenbestand (Navision/DocBase), organisatoren van Kerkbalans of de mensen die met jeugd en jongeren werken. Deze bijeenkomsten hebben een wisselende frequentie en hebben soms ook een tijdelijk karakter, zoals bijvoorbeeld de commissie huisstijl en de commissie website.

- *BestuursBerichten* verschijnt ongeveer maandelijks. Locatieraden en pastoraatgroepen van de geloofsgemeenschappen evenals enkele andere door hen aangewezen sleutelvrijwilligers worden vanuit pastoraal team en parochiebestuur geïnformeerd over actualiteiten.
- De website van de parochie is in 2016-2017 geheel vernieuwd en is nu weer volledig aangepast aan de eisen van deze tijd. De website wordt op regelmatige basis van nieuwe content voorzien en wordt jaarlijks honderdduizenden keren aangeklikt.
- *ParochiePost* is de email-nieuwsbrief van de parochie. Nieuwsitems op de website worden via ParochiePost wereldkundig gemaakt, waarbij de lezer via doorklikken op de website terechtkomt. ParochiePost wordt ongeveer maandelijks verstuurd naar enkele honderden adressanten.
- *Onderweg* is ons parochieblad dat zeven keer per jaar verschijnt en een oplage kent van circa 7500. Het blad kent een uitgebreid deel met parochieel nieuws en heeft ook ruimte voor nieuws vanuit de veertien geloofsgemeenschappen. *Onderweg* staat op het moment van schrijven van dit beleidsplan aan het begin van de zevende jaargang en lijkt niet meer weg te denken uit onze parochie.
- Rond Kerstmis worden folders uitgegeven waarin de hoogtepunten van de activiteiten rond die feestdagen op een toegankelijke wijze

in beeld worden gebracht. De folders worden verspreid in de geloofsgemeenschappen en in openbare ruimtes in de verschillende woonplaatsen in onze parochie.

- Middels radio opnames kunnen vieringen uit alle geloofsgemeenschappen via internet gevolgd worden. In 2019 wordt dat uitgebreid met TV opnames vanuit de H. Johannes de Doperkerk in Zutphen.

Het is de intentie van het parochiebestuur om het hierboven beschreven communicatiesysteem de komende jaren te handhaven. Daarbij zullen ongetwijfeld zaken anders aangepakt worden dan in de afgelopen jaren gebeurd is. In het communicatieplan Samen Onderweg is bijvoorbeeld geschreven dat we voorzien dat in de toekomst meer en meer via internet gecommuniceerd gaat worden. Het parochieblad zal daarbij in een lagere frequentie verschijnen en meer een functie als blad met verdiepende artikelen krijgen. Of de veranderingen op dit gebied zo snel gaan dat dit de komende jaren al gebeurt is te bezien. Het is aan de commissie communicatie en de redactie van Onderweg om dit tijdens het jaarlijks overleg met de geloofsgemeenschappen in wijsheid te beoordelen.

Zowel de interne als de externe communicatie is en blijft een belangrijk aandachtspunt voor de katholieke kerk in haar geheel, maar ook voor onze parochie. In dit kader mag ook de oecumene genoemd worden. In verschillende geloofsgemeenschappen is een actieve Raad van Kerken met als resultaat een hoger kerkbezoek in de gezamenlijke vieringen en uitwisseling van ideeën en ervaringen.

Als RK parochie willen we graag onze identiteit uitstralen en naar buiten treden met specifieke activiteiten zoals de Passie, cursussen en lezingen met aansprekende mensen. We stoppen echter ook energie in activiteiten zoals openstelling van kerken, een levende kerststal of een herdertjestocht. Op deze manier blijven we proberen om mensen binnen de parochie, maar ook randkerkelijke of niet-kerkelijke mensen die op zoek zijn naar spiritualiteit aan ons te binden en de weg naar God en de weg naar de naaste te wijzen.

Gebouwen en begraafplaatsen

De gebouwen en begraafplaatsen vormen het meest zichtbare deel van de erfenis die we van onze voorgangers hebben gekregen. Daarbij is het een gegeven dat veel parochianen sterk aan hun eigen kerkgebouw gehecht zijn en in sommige gevallen het werken aan het behoud van de geloofsgemeenschap synoniem zien met het werken aan het behoud van het 'eigen' kerkgebouw. In het parochieel beleid gaan we er vanuit dat niet alle kerken die we in ons beheer hebben open zullen blijven in de in dit beleidsplan beschreven periode. We dienen daar rekening mee te houden in onze gedachtenvorming over de toekomst van de parochie, maar ook bij de investeringen die gedaan worden in onze (kerk)gebouwen.

Gebouwen

Er is een nadrukkelijk onderscheid tussen kerkgebouwen en andere gebouwen. Naast de kerkgebouwen beheren we als parochie ook gebouwen zoals pastorieën, woonhuizen en verenigingsgebouwen. Veelal zijn deze gebouwen verhuurd en zorgen zij voor inkomsten voor de parochie. We houden deze gebouwen graag in stand, maar wel steeds op basis van functionaliteit in relatie tot de gebruiksfunctie. Bij ingrijpende maatregelen wordt dan ook steeds de afweging gemaakt of de uitgaven rendabel zijn en in relatie staan tot de huuropbrengst. Daarbij zal het afstoten van gebouwen zeker overwogen worden, waarbij het gebruik van een gebouw door geloofsgemeenschap of parochie uiteraard zwaar meeweegt in de besluitvorming. Soms hangen gebouw met elkaar samen, zoals bijvoorbeeld een pastorie met een kerkgebouw. In die gevallen geldt dat we er voor waken te snel de 'krenten uit de pap' te verkopen, als nog niet duidelijk is wat het gelieerde gebouw (vaak een kerkgebouw) gaat gebeuren.

Op dit moment heeft de parochie veertien kerkgebouwen in haar bezit, waarvan er drie te koop zijn: de Emmanuelkerk in Zutphen, de H. Willibrordkerk in Drempt en de H. Martinuskerk in Baak. De Emmanuelkerk in Zutphen wordt niet door de parochie gebruikt, maar wordt verhuurd. In de H. Martinuskerk in Drempt wordt eens in de

twee weken gevierd terwijl in de H. Martinuskerk in Baak vanaf 1 januari 2019 geen weekenddiensten meer worden gehouden.

Van onze kerken zijn zes een rijksmonument, vijf een gemeentelijk monumenten en hebben drie kerken geen specifieke kwalificatie op dit gebied. De instandhouding van rijksmonumenten wordt voor een deel ondersteund door subsidie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Dat betreft op dit moment ongeveer 50% van de restauratiekosten. Er zijn echter meer kosten dan restauratiekosten om deze gebouwen in stand te houden. Voor gemeentelijke monumenten gelden andere regelingen en kan gebruik gemaakt worden van kleinere (circa € 5.000) subsidiebedragen. Daarbij is het gemeentelijk beleid in de afgelopen jaren niet stabiel gebleken, waarbij ook verschillen tussen gemeentes bestaan. Gezien de beleidsvoornemens is de verwachting dat deze subsidiemogelijkheid wel blijft bestaan, al is bijvoorbeeld in de gemeente Lochem op dit moment al geen subsidie meer voorzien voor gemeentelijke monumenten.

Het beleid van de parochie ten aanzien van de instandhouding van een kerkgebouw in een geloofsgemeenschap is dat deze samen moet hangen met de vitaliteit en omvang van die geloofsgemeenschap. In beginsel zien we een kerkgebouw als een Godshuis waarin vitale geloofsgemeenschappen bijeenkomen om de eredienst te vieren. Het gaat ons er dus niet om in elke geloofsgemeenschap een kerkgebouw in stand te houden, hoe lief die kerkgebouwen ons ook zijn. In de afgelopen jaren was het uitgangspunt dat bij een aanpassing, restauratie of verbouwing van een kerkgebouw de betreffende geloofsgemeenschap minimaal 25% van de benodigde geldmiddelen zelf moest verwerven. Hierbij kan dus niet alleen aanspraak gedaan worden op opgebouwde financiële reserves. Dit beleid was deels gebaseerd op financiële afwegingen, maar deels ook als indicatie voor de vitaliteit van een geloofsgemeenschap: Kan de gemeenschap het opbrengen, hebben de mensen het er voor over? Bij dergelijke beslissingen zal in nauwe samenspraak tussen parochiebestuur en de geloofsgemeenschap gehandeld worden.

De geloofsgemeenschap moet daarbij in staat zijn andere organisaties en de burgergemeenschap bij het proces te betrekken. Tegelijkertijd zal de vraag gesteld worden wat de functie van het kerkgebouw is binnen de geloofsgemeenschap, het cluster en de parochie. We moeten ons steeds nadrukkelijk afvragen of de kerkelijke functie van de betreffende kerk voor de komende 5 tot 10 jaar houdbaar is. Vanuit dat perspectief zal voor vrijwel iedereen duidelijk zijn dat het binnen de komende beleidsperiode niet mogelijk is om van al onze kerkgebouwen de huidige functie te behouden. Het is dus onontkoombaar dat de komende jaren kerken gesloten moeten worden en het parochiebestuur gaat dat niet uit de weg. Dat leidt tot principiële en moeilijke vragen, maar behoorlijk bestuur dwingt ons dergelijke vragen in alle eerlijkheid te beantwoorden. Een vooruitblik naar andere gebruiksmogelijkheden of functies van kerkgebouwen is dus niet alleen gewenst, het is noodzakelijk. Daarbij komt dat kerkgebouwen vaak onlosmakelijk met het beeld van een woonplaats verbonden zijn, ze vormen iconen in een dorp of stad. Het nadenken over en zo mogelijk uitwerken van toekomstplannen van een kerkgebouw puur als gebouw zien we dan ook als een maatschappelijke plicht.

De technische instandhouding van kerkgebouwen als gebouw staat deels ook los van het gebruik. Het wind- en waterdicht houden van gebouwen is belangrijk, onafhankelijk van de (toekomstige) functie. De toekomstige functie kan, zoals hierboven beschreven is, echter wel van invloed zijn op veranderingsprocessen in het gebouw. Het huidige instandhoudingsplan van de gebouwen van onze parochie loopt tot en met 2019.

Voor de periode 2020 – 2025 zal een nieuw instandhoudingsplan geschreven worden waarin actuele inzichten verwerkt zullen worden. Een onderdeel van dat plan zal zeker de asbestsanering zijn, waar we in een aantal gebouwen mee te maken hebben. De overheid heeft regelgeving in voorbereiding, waarbij de aanwezigheid van asbest in daken vanaf 2024 niet meer is toegestaan. Vanuit de functionaliteit is het niet nodig om nog goede daken met asbesthoudend materiaal te vervangen, maar wellicht moet dat dus toch vanuit de regelgeving. Daarbij is de huidige subsidieregelingen voor met name leien daken dermate gering dat deze niet echt relevant meer is. Op dit moment is het onduidelijk of de overheid nog met aanvullende subsidiemaatregelen komt en of het genoemde tijdpad gehandhaafd wordt. Tegelijkertijd is aan noodmaatregelen zoals eenvoudige goedkope dakbedekking als tijdelijke oplossing te denken, en oriënteren we ons op het gebruik van zonnepanelen.

Een ander aspect waarmee in het nieuwe instandhoudingsplan rekening gehouden zal worden is duurzaamheid. Zoals paus Franciscus in zijn encycliek *Laudato Si* aangaf, verdient de aarde onze aandacht en daar willen wij als parochie ook graag ons steentje aan bijdragen. Dat gaat overigens verder dan alleen het instandhoudingsplan en grote beslissingen zoals verwarmingssystemen. In veel gevallen kan ook bij dagelijkse keuzes al rekening gehouden worden met duurzaamheidsaspecten, denk daarbij bijvoorbeeld aan het gebruik van verlichting en verwarming.

Zoals gezegd zal het in de nabije toekomst niet mogelijk zijn in elke woonplaats een kerk te hebben.

Zo veel als mogelijk willen we wel in elke geloofsgemeenschap een ontmoetingsplaats

creëren. Daarbij is het belangrijk dat we ons realiseren dat in deze veranderende tijd, zoals ook in voorgaande stukken in dit beleidsplan beschreven is, we als parochie meer en meer samen activiteiten moeten oppakken over geloofsgemeenschappen heen, op cluster- en op parochieniveau. Anticiperend op de toekomst zet het parochiebestuur er op in om de huisvesting te realiseren voor een parochiecentrum, een parochiële centrale ontmoetingsplek waarin ook de functie van parochiesecretariaat is ondergebracht. Het parochiecentrum moet werkelijk de functie van ontmoetingsplek krijgen, voor vergaderingen, overlegjes, commissies, lezingen enzovoort. We streven ernaar dat er zo veel activiteiten zijn, dat alle parochianen zich er thuis gaan voelen. De oprichting van een parochiecentrum wil niet zeggen dat er geen activiteiten in de geloofsgemeenschappen meer georganiseerd gaan worden. Het is zeker de bedoeling dat wel te doen, waarbij het parochiecentrum echter meer en meer de thuisbasis voor deze activiteiten kan gaan vormen. De meest logische plek om een dergelijk parochiecentrum te plaatsen is bij het eucharistisch centrum in Zutphen. Het basisidee voor deze plannen is onderdeel van de stedenbouwkundige plannen die door de gemeente Zutphen onder de werktitel 'Klein Vaticaan' voor dit gebied gemaakt worden. Nagestreefd wordt de realisatie van deze plannen te verwerkelijken in de periode van dit beleidsplan.

Begraafplaatsen

De parochie heeft twaalf begraafplaatsen in bezit. In Lochem bezit de parochie geen begraafplaats en is een deel van de algemene begraafplaats ingericht als katholieke begraafplaats. In Vorden is de situatie hetzelfde als in Lochem, met dien verstande dat de parochie wel een begraafplaats bezit in Kranenburg, als onderdeel van de voormalige parochie H. Antonius van Padua. De begraafplaats in Keijenborg is eigendom van een burgerlijke stichting die een beperkte band heeft met de geloofsgemeenschap ter plaatse en de parochie.

Het begraafplaatsreglement van onze parochie is op 13 juni 2016 geactualiseerd en voldoet volledig

aan de huidige wet- en regelgeving. Daar waar ten tijde van het ontstaan van onze parochie nog een grote verscheidenheid in tarieven bij de verschillende begraafplaatsen bestond, zijn deze nu eensluidend voor alle begraafplaatsen die in bezit zijn van de parochie. Periodiek worden de tarieven geactualiseerd en vastgesteld door het parochiebestuur.

Begraafplaatsen zijn als laatste rustplaats voor onze overledenen – uiteraard – een respectvolle plek en we behandelen deze ook als zodanig. Het parochieel beleid is dat parochianen zo eervol mogelijk een plek krijgen op de begraafplaatsen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid, ter beoordeling door de begraafplaatsbeheerder, om niet-parochianen zoals katholieken van buiten de parochie te begraven. Het dagelijks onderhoud van al onze begraafplaatsen wordt uitgevoerd door vrijwilligers. Daardoor hebben onze begraafplaatsen een positieve bijdrage aan de financiën van de geloofsgemeenschappen. Hoewel het in de komende jaren misschien moeilijk zal worden om dit onderhoud op volledig vrijwillige wijze uit te voeren, is sluiting van begraafplaatsen naar verwachting in de komende beleidsperiode in onze parochie niet aan de orde.

Financiën

Ieder beleidsplan hoort een onderdeel financiën te bevatten om de eenvoudige reden dat het uitvoeren van beleid geld kost. Zo is dat ook in ons dagelijks huishouden: om een grote reis te maken of een nieuwe auto te kopen moeten we ofwel eerst sparen ofwel geld lenen met de verplichting het geleende geld weer af te lossen. In onze parochie is het niet anders, het uitvoeren van ideeën, op welk gebied dan ook, kan alleen als er voldoende baten tegenover staan.

Dankzij een zuinig beleid is de financiële situatie van onze parochie gelukkig goed te noemen. Dat geeft ons enerzijds de mogelijkheid onze parochie vorm te geven en te werken aan onze missie, het actief en levend houden van het katholiek geloof in onze regio. Anderzijds geeft die erfenis ook de verplichting netjes op de centen te passen en ons vermogen te behouden, zodat ook onze opvolgers vanuit een financieel gezonde situatie kunnen werken.

In de periode van 2010 tot en met 2017 was de jaarlijkse exploitatie van circa 1 miljoen euro steeds sluitend. Het eigen vermogen van de parochie is dan ook niet geslonken. Ook voor de komende jaren richten we ons op een sluitende exploitatie en streven we een stabiel eigen vermogen na. Om dit te realiseren zijn verschillende uitgangspunten vastgesteld, die hieronder worden besproken.

- Jaarlijks terugkerende uitgaven worden gedekt uit reguliere inkomsten. Doordat de inkomsten deels afhankelijk zijn van (sterk) wisselende beleggingsresultaten wordt dit beoordeeld op basis van een vijfjaars gemiddelde.
- Bijzondere lasten, zoals de kosten van innovatieve projecten, worden rechtstreeks onttrokken aan de reserves.
- Incidentele inkomsten, zoals legaten en erfstellingen worden rechtstreeks toegevoegd aan de reserves.
- Het beleid om bij renovaties en groot onderhoud een eigen bijdrage van de geloofsgemeenschappen te vragen blijft ongewijzigd. Afwegingen ten aanzien van investeringen in kerkgebouwen staan in het hoofdstuk 'gebouwen en begraafplaatsen' in meer detail beschreven.

Een laatste punt betreft het oorspronkelijk vermogen van de geloofsgemeenschappen. Het vertrekpunt van ons financieel beleid is daarbij dat het door de geloofsgemeenschappen ingebracht vermogen geoormerkt is voor de betreffende geloofsgemeenschap. Dat neemt niet weg dat toekomstige veranderingen zoals wijzigingen in de pastorale zorg, het sterker samenwerken van geloofsgemeenschappen, de sluiting van kerken en andere nu nog niet volledig te voorziene zaken een herbezinning op dit punt noodzakelijk maken. Het uitgangspunt hierbij is dat de inkomsten uit vermogen ingezet worden op die plaatsen waar de vitaliteit, in de ruimste zin des woords, het grootst is of het meest mee is gediend.

Bestuurlijke structuur

Onze parochie is een uitgebreide organisatie die bestaat uit veertien geloofsgemeenschappen en

vele bestuurders, medewerkers, vrijwilligers, commissies, werkgroepen enzovoort kent. De parochie vraagt dus om een duidelijke bestuursstructuur. Het is belangrijk om ons te realiseren dat welke bestuursstructuur we ook kiezen, deze er in beginsel is om het pastoraal werk mogelijk te maken. We proberen immers zo goed mogelijk leerling van Jezus te zijn.

De huidige bestuursstructuur kent een parochiebestuur en een locatieraad en pastoraatgroep (of een combinatie daarvan) voor elk van de geloofsgemeenschappen. Het parochiebestuur kent een aantal onderscheiden werkvelden met de bijbehorende portefeuilles voor bestuursleden. Op dit moment betreft dat, naast voorzitter en vicevoorzitter, de portefeuilles secretariaat, penningmeester en ledenbestand, medewerkers en vrijwilligers, gebouwen en begraafplaatsen, en communicatie. Het parochiebestuur is de rechtspersoon die eindverantwoordelijk is voor het reilen en zeilen van de gehele parochie met al haar geloofsgemeenschappen. Uitgangspunt is daarbij steeds de missie en visie zoals beschreven in het pastoraal gedeelte van dit beleidsplan. In de dagelijkse gang van zaken wordt veel van het uitvoerende werk uitgevoerd door de locatieraden en pastoraatgroepen van de geloofsgemeenschappen, die de kern van de parochie vormen. Het parochiebestuur ondersteunt de geloofsgemeenschappen, houdt overzicht over alle activiteiten in de parochie en wordt geacht zowel het korte als het lange termijn belang van het werk in de parochie te behartigen. De geloofsgemeenschappen zijn in drie clusters onderverdeeld. Per cluster is zowel een contactpersoon vanuit het bestuur als vanuit het pastoraal team aangewezen. Gezien de beperkte beschikbaarheid van pastorale ondersteuning, richtten de pastorale activiteiten zich in de afgelopen periode steeds meer op deze clusters. Deze trend zal zich in de komende periode verder doorzetten.

Bestuurlijk zijn we echter nog volledig ingericht volgens de systematiek van één parochiebestuur

en veertien geloofsgemeenschappen. Een aantal punten maakt dat het de vraag is of deze structuur ook op termijn de meest ideale is. Het eerste punt in dit verband betreft de hierboven beschreven noodgedwongen veranderde pastorale aanpak. Daarbij komt dat het onontkoombaar is dat in de toekomst steeds meer geloofsgemeenschappen geen eigen kerkgebouw meer zullen hebben, of hun kerkgebouw minder frequent zullen gebruiken en dat het aantal vrijwilligers afneemt. Op enig moment zal het niet meer haalbaar zijn om alle activiteiten op het niveau van de geloofsgemeenschap te organiseren en zal ook de bestuurlijke structuur zich hieraan moeten aanpassen.

Bij een toekomstige bestuursstructuur is het belangrijk dat we zaken zo blijven organiseren dat we het pastoraat zo veel mogelijk faciliteren. Moderne communicatietechnieken en social media zullen daarbij in de toekomst een grotere rol gaan spelen. Dit zal er toe leiden dat meer en meer projectmatig gewerkt zal worden, waarbij de geloofsgemeenschappen een belangrijke rol blijven spelen, maar toch steeds meer op cluster- of parochieniveau gewerkt zal worden. In de toekomst zullen deze ontwikkelingen ertoe leiden dat meer op het niveau van clusters bestuurd zal gaan worden. Deze overgang naar een clusterbestuur zal echter geleidelijk gaan en voorzien we nog niet voor de in dit beleidsplan beschreven periode. Daaraan voorafgaand zullen tussenfases optreden, waarbij bijvoorbeeld enkele geloofsgemeenschappen bestuurlijk samengaan.

Tegelijkertijd zal de hierboven al beschreven management-ondersteuning van het pastoraat in de vorm van een parochiemanager vorm moeten krijgen en is het denkbaar dat ook het communicatiewerk in de parochie om een professionele ondersteuning vraagt. Hoe de bestuurlijke structuur er de komende jaren precies uit zal gaan zien is op dit moment niet geheel te voorspellen. Wel is duidelijk dat de huidige structuur niet tot in lengte van dagen houdbaar is. Het parochiebestuur neemt zich voor de bestuurlijke structuur in de komende beleidsperiode grondig tegen het licht te houden en met nieuwe concepten te komen.

De verantwoordelijkheid hiervoor legt het bestuur bij de vicevoorzitter.

Slotwoord

In dit bestuurlijk beleidsplan hebt u gelezen dat het parochiebestuur een aantal zorgelijke ontwikkelingen voorziet. Het aantal parochianen en kerkgangers daalt langzaam, maar zeker. Het aantal vrijwilligers daalt, er is een te gering verloop en er is sprake van een hoge mate van vergrijzing. Kerken die vele tientallen jaren, in sommige gevallen meer dan 150 jaar als Godshuis hebben gediend zullen in de komende jaren niet meer als zodanig fungeren en zullen aan de eredienst worden onttrokken. Dat is pijnlijk maar we moeten die realiteit onder ogen zien.

Tegelijkertijd zien we veel hoopgevende zaken. Mensen zijn en blijven op zoek naar spiritualiteit, blijven zich afvragen wat de zin van het leven, met of zonder God is, en willen proberen zo goed mogelijk leerling van Jezus te zijn. Als parochiebestuur, met het pastoraal en het breed parochieel team, is het onze missie om het RK geloof in deze regio levend en actief te houden. Daarom hebt u in dit bestuurlijk beleidsplan veel ambitieuze doelstellingen gelezen, waarbij moeilijke beslissingen genomen zullen moeten worden,

maar waarbij de geloofsgemeenschappen de basis zullen blijven vormen en het parochiebestuur een faciliterende rol speelt voor zowel het pastoraal team als de parochianen. We willen netjes op de erfenis van onze voorgangers passen. Dat betreft de tastbare erfenis, financiën en gebouwen, maar zeker ook de spirituele erfenis, het geloof in de Drie-ene God.

God is niet dood, God is verhuisd.

Blijf Hem niet zoeken in oude, lege kerken; zoek Hem in de wereld.

Blijf niet mopperen op het instituut, zie hoe het instituut kan helpen.

Hervind het eigen geloof en straal dat uit naar buiten.

Ga de wereld in.

Petra Stassen en Ad van der Helm

2017

Gebruikte literatuur

God is verhuisd.

Naar nieuwe gelovige gemeenschappen.

Petra Stassen en Ad van der Helm

Tweede druk, 2017

ISBN 978-90-8972-140-2

De tijd kantelt voor wie er in gelooft.

Herman Agterhoek

Eerste druk, 2017

